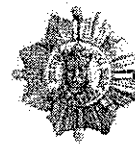

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-7358 din 12 decembrie 2022

La nr. 03/10593 din 08.12.2022

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și activitatea inspecției judiciare).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8398 din 12.12.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și activitatea inspecției judiciare)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Justiției la data de 17.11.2022, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Din perspectiva reformării activității Inspecției Judiciare, prezentul proiect urmărește reglementarea: - drepturilor, obligațiilor, garanțiilor inspectorilor-judecători; - revocării mandatului; - alte aspecte de consolidare a capacităților, inclusiv evaluarea performanțelor inspectorilor-judecători.

Din perspectiva răspunderii disciplinare a judecătorilor, proiectul urmărește modificarea cadrului legal în partea ce ține de:-asigurarea clarității și previzibilității abaterilor disciplinare; - simplificarea procedurii de examinare a abaterilor disciplinare; - simplificarea procedurii de examinare a contestațiilor sancțiunilor disciplinare aplicate; - extinderea situațiilor în care supleanții vin la ședința Colegiului disciplinar.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului; Legii nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii; Legii nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, fiind reglementate mecanismul de evaluare a activității inspectorului-judiciar, competența Inspecției Judiciare de a se autosesiza, crearea unui secretariat pentru Inspecție, uniformizarea procedurii de eliberare din funcție a judecătorilor, modificat termenul de tragere la răspundere disciplinară a judecătorilor. La fel, proiectul revizuieste lista abaterilor disciplinare ale judecătorilor, statutul membrilor Colegiului disciplinar, fiind operate modificări referitoare la sesizarea cu privire la abaterea disciplinară și procedura verificării acesteia, modificări referitoare la etapa examinării cauzelor disciplinare de către Colegiul disciplinar.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea mecanismului de răspundere disciplinară a judecătorilor și a activității Inspecției Judiciare.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației

- naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Pentru implementarea proiectului nu vor fi necesare cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat. În context, reiterăm că proiectul prevede crearea unei subdiviziuni în cadrul Secretariatului CSM, însă fără afectarea efectivului-limită a acestuia. Deci, subdiviziunea va fi creată din contul efectivului existent, cu restructurarea internă a Secretariatului.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Inspecției Judiciare - un organ specializat, independent format pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii care asigură, verificarea activității organizatorice a instanțelor judecătorești la îndeplinirea justiției.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Justiției și are drept scop reformarea Inspecției Judiciare. În acest sens, prezentul proiect urmărește reglementarea drepturilor, obligațiilor, garanțiilor inspectorilor-judecători, revocării mandatului, alte aspecte de consolidare a capacităților, inclusiv evaluarea performanțelor inspectorilor-judecători. La fel, din perspectiva răspunderii disciplinare a judecătorilor, proiectul urmărește modificarea cadrului legal în partea ce ține de asigurarea clarității și previzibilității abaterilor disciplinare, simplificarea procedurii de examinare a abaterilor disciplinare, simplificarea procedurii de examinare a contestațiilor sancțiunilor disciplinare aplicate, extinderea situațiilor în care supleanții vin la ședința Colegiului disciplinar.

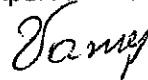
Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

12.12.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal